

1. Giriş

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH), tüm dünya ülkelerinde önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'ne göre KOAH, dünyada en yaygın görülen 4. ölüm nedenidir ve her yıl 2.7 milyon kişinin ölümüne neden olmaktadır. 2004 yılında yayınlanan Sağlık Bakanlığı "Ulusal Hastalık Yüğü (UHY)" çalışmasına göre, KOAH Türkiye'de 3. ölüm nedenidir ve 2010 yılında 40 bin ölüme neden olması beklenmektedir. Buna karşın gerek dünyada, gerekse ülkemizde KOAH yeterince bilinmemekte, yeterince teşhis edilmemekte ve teşhis edilenler de etkili bir şekilde tedavi edilmemektedir.

Türk Toraks Derneği (TTD); eğitim, araştırma, hasta bakım standartları ve ulusal politikalar oluşturarak solunum hastalıklarında en etkili korumayı ve tedaviyi sağlamak ve ulusal akciğer sağlığını geliştirmek amacıyla 1992'de kurulmuştur. TTD'nin hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla oluşturduğu 16 çalışma grubundan biri olan KOAH çalışma grubu; üyelerin, birinci ve ikinci basamak hekimlerinin eğitimi için çok sayıda etkinlikte bulunmuş, kamuoyunu bilinçlendirmek amacıyla 2001 yılından beri Dünya KOAH Günlerini organize etmiştir. Aynı çalışma grubu, 2000 yılında yayınladığı KOAH Tanı ve Tedavi Rehberi ile ülkemizde hastalığın etkili şekilde tanısı ve tedavisi konusunda önemli katkı sağlamıştır.

İlk rehberin yayınlanmasından sonra geçen 10 yıl içinde halen yanıtlanmamış pek çok sorunun varlığına karşın, KOAH konusunda önemli bilimsel gelişmeler sağlanmıştır. Hastalığın epidemiyolojik özellikleri konusunda değişik ülkelerde yürütülen "Burden of Obstructive Lung Disease (BOLD)" çalışması önemli veriler sağlamış, DSÖ bünyesinde oluşturulan "Global Alliance Against Respiratory Disease (GARD)" yapılanmasıyla tüm dünya ülkelerinde

soruna ortak çözüm arayışları başlamıştır. UHY çalışması ve aynı yıl yapılan BOLD-Adana çalışması, KOAH'ın ülkemizdeki epidemiyolojik özellikleri konusunda önemli veriler sağlamıştır. 2009 yılı Temmuz ayında kapalı alanlarda sigara içimini yasaklayan yasanın uygulamaya girmesi ve TTD ve Sağlık Bakanlığınca oluşturulan Türkiye Kronik Hava yolu Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı, ülkemizde hastalık yükünü azaltmada önemli gelişmelerdir.

Geçen on yıldaki gelişmeler, KOAH Tanı ve Tedavi Rehberinin güncellenmesini zorunlu kılmıştır. KOAH Çalışma grubu, gerek son bilimsel gelişmeler gerekse Türkiye Kronik Hava yolu Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı ile uyumlu yeni rehber hazırlama çalışmalarını son bir yıldır sürdürmüş ve elinizdeki bu rehberi oluşturmuştur. KOAH'lı özellikle hafif ve orta şiddetli hastaların tanı ve tedavisinin birinci basamak sağlık kuruluşlarında yapılması, hastalık yükünün azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, birinci basamak hekimlerinin konu ile ilgili eğitimleri tamamlanmaya ve bu kuruluşlarda spirometri cihazı kolay ulaşılabilir hale gelinceye kadar, KOAH tanı ve tedavisinin sayıları ülkemizde 1500'ü geçen göğüs hastalıkları uzmanlarınca yürütülmesi zorunlu görünmektedir.

Kuşkusuz ki bir rehberin hazırlanması kadar, o rehberin hayata geçirilmesi de büyük önem taşımaktadır. O nedenle hazırlanan bu rehberde birinci ve ikinci basamak hekimlerince etkin şekilde uyulması için, TTD ve Kronik Hava yolu Hastalıkları Kontrol Programı yöneticilerine önemli görevler düşmektedir.

Bu rehberin; ülkemizde KOAH yükünün hafifletilmesi ve bu hastaların etkin şekilde koruma-tanı-tedavi hizmetlerinden yararlanmasına katkıda bulunması, çalışma grubu üyelerini mutlu edecektir.